

Economie en ondernemen

SAMENVATTING

€42.156 BBP per inwoner, groeiend

19.155,8 miljoen euro BBP arr. Turnhout, groeiend

- 44% van de groei is toe te schrijven aan industrie
- Sterkste economische sectoren m.b.t. bijdrage aan BBP:
 - Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie
 - Openbaar bestuur, defensie, verplichte sociale verzekeringen, onderwijs, menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening
 - Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden

Kempense 'landbouw, bosbouw en visserij' grootst regionaal aandeel in Belgisch BBP (12%)

Toenemende arbeidsproductiviteit, +13,6% t.a.v. 2010

39.884 actieve ondernemingen, groeiend

- 8,9% oprichtingsratio
- 1,0% faillissementsratio, 6,4% uitredingsratio

79% van de ondernemingen heeft geen personeel

Sector 'Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' heeft meeste arbeidsplaatsen (23.020)

**82.271 loontrekkenden in
hoogtechnologische sectoren
(48,7%)**

Groeiende omzetcijfers

Toenemende uitvoer én invoer

- Voornamelijk 'delfstoffen, nijverheid, energie, water en afvalbeheer'

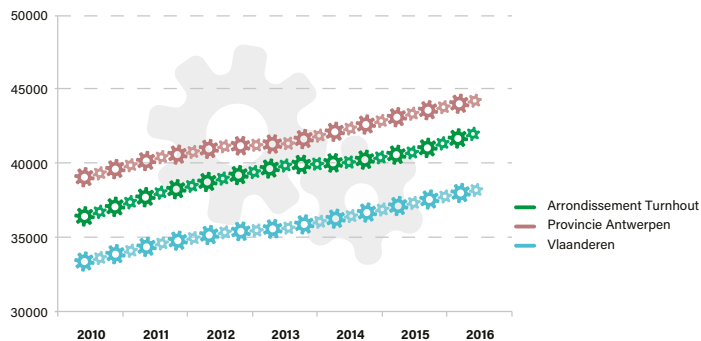
ESF
INVESTEERT IN
JOUW TOEKOMST

Europese Unie

 Vlaanderen
is werk

GROEIEND BRUTO BINNENLANDS PRODUCT* DANKZIJ STERKERE KEMPENSE INDUSTRIE

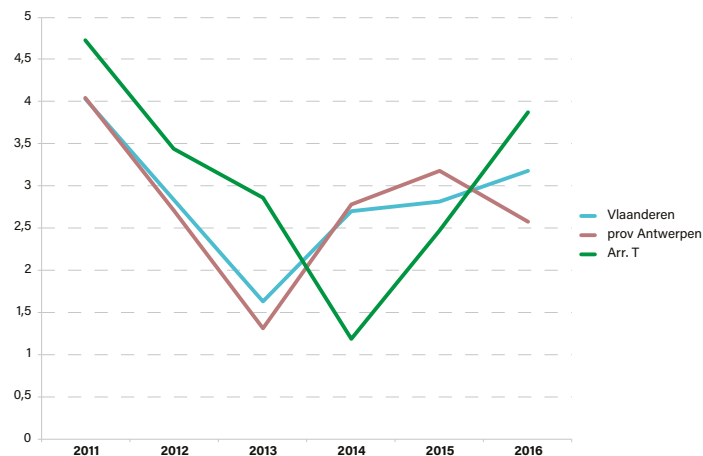
In 2016 bedroeg het BBP/inwoner van het arrondissement Turnhout** €42.156/inwoner. In Vlaanderen ging het om €38.288/inwoner. Sinds 2010 nam het BBP/inwoner van het arrondissement Turnhout toe met €5.065 (+15,4%), in Vlaanderen gaat het om een toename van €4.844 (+14,5%).

Figuur 1: Evolutie bruto binnenlands product per inwoner uitgedrukt in euro, 2010-2016 (bron: Nationale Bank van België – verwerking Streekplatform Kempen)

Het jaarlijks BBP van de totale economie van het arrondissement Turnhout bedroeg in 2016 19.155,8 miljoen euro (lopende prijzen***). Een toename van 3.193 miljoen euro t.a.v. 2010 (+20,0%). Elk jaar kende de Kempense en Vlaamse economie een groei. Al was deze groei niet altijd even constant. De economie van het arrondissement Turnhout

fluctueert net iets sterker dan de Vlaamse (iets hogere groei, iets grotere groeivertraging) en kende een vertraging van de groei van 2014 t.a.v. 2013, daar waar deze groeivertraging zich in Vlaanderen en de provincie Antwerpen een jaar eerder voordeed. Opvallend is ook in 2016 de blijvende toename van het groeipercentage van de Vlaamse en de Kempense economie, waar er in de provincie Antwerpen een kleine groeivertraging te zien is ten aanzien van 2015.

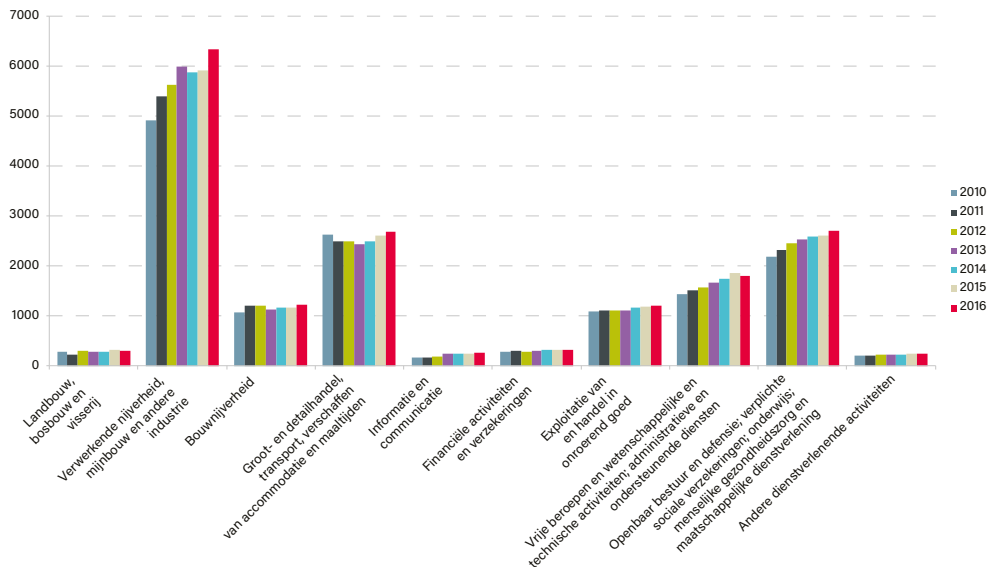
Figuur 2: Evolutie groeipercentage bruto binnenlands product (uitgedrukt in lopende prijzen) ten aanzien van een jaar eerder, 2010-2016 (bron: Nationale Bank van België – verwerking Streekplatform Kempen)

* Het bruto binnenlands product van de regio is de totale geldwaarde van alle in de regio geproduceerde finale goederen en diensten gedurende een bepaalde periode.

** De data van de Nationale Bank van België zijn enkel op niveau van het arrondissement Turnhout ter beschikking, niet voor de 29 Kempense gemeenten.

*** M.a.w. prijsstijgingen of -dalingen worden meegenomen in de berekening en niet gecorrigeerd.

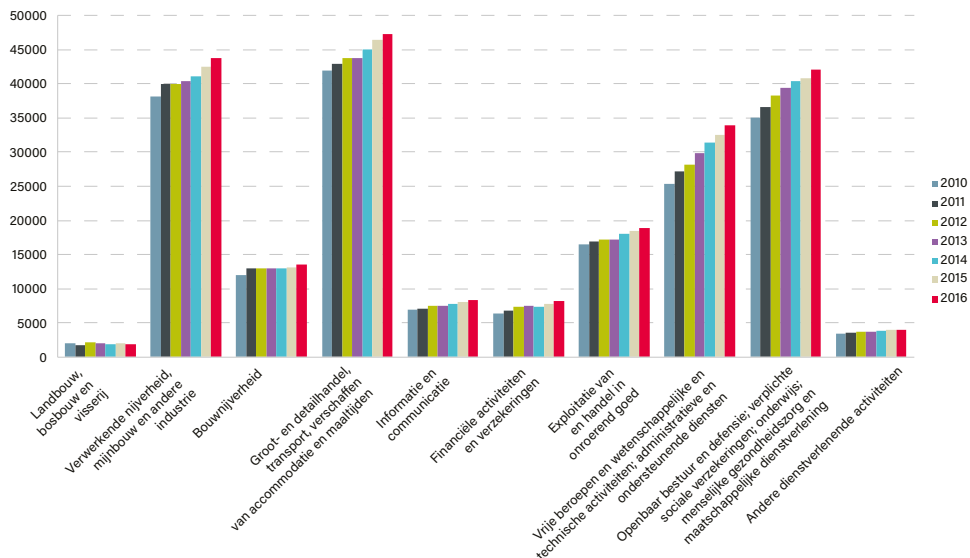

Figuur 3: Evolutie van het BBP per sector in het arrondissement Turnhout uitgedrukt in lopende prijzen in miljoenen euro's, 2010-2016
(bron: Nationale Bank van België – verwerking Streekplatform Kempen)

De toename van het BBP is zowat aan alle sectoren toe te schrijven. Maar vooral de 'verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie' neemt in het arrondissement Turnhout een belangrijk aandeel in (44% van de groei t.a.v. 2010).

In 2016 nam het sectorale BBP van de 'verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie' 37,03% in van het BBP van het arrondissement Turnhout. In Vlaanderen gaat het om een aandeel van 19,71%.

De vergelijking tussen de grafiek van het sectorale BBP in het arrondissement Turnhout (figuur 3) en die in Vlaanderen (figuur 4) bevestigt eens te meer het gewicht van de 'verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie' in de Kempense economie. Voor Vlaanderen zien we drie min of meer zwaargewicht sectoren waarvan de industrie er één is. In de Kempen zien we dezelfde top drie, maar met veel beperkter gewicht voor de sectoren 'groot- en detailhandel, transport, verscaffen van accommodatie en maaltijden'

Figuur 4: Evolutie van het BBP per sector in Vlaanderen uitgedrukt in lopende prijzen in miljoenen euro's, 2010-2016
(bron: Nationale Bank van België – verwerking Streekplatform Kempen)

en 'openbaar bestuur en defensie, verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening'.

Het Kempense BBP voor de sector 'groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden' kende bovendien een dipje in de jaren 2010-2016 waarvan het herstelde, daar waar deze in Vlaanderen in deze jaren een groeiend BBP kende.

Het bruto binnenlands product van het arrondissement Turnhout is goed voor 4,5% van het nationale BBP in 2016. Een stabiel aandeel de laatste 7 jaren.

Kijken we naar het BBP per bedrijfstak dan zien we dat, ondanks het lage aandeel (1,84%) in het regionale Kempense BBP, de sector van 'landbouw, bosbouw en visserij' binnen België toch goed is voor 12% van het sectorale BBP van België. De 'verwerkende nijverheid,

mijnbouw en industrie' neemt 10% van het nationale BBP voor zijn rekening. Ook de bouwsector neemt met 6,1% een bovenproportioneel aandeel in het nationale BBP.

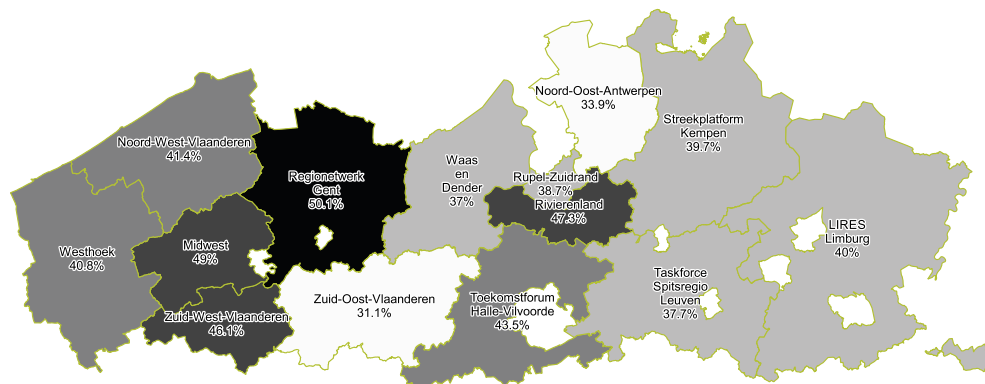
Ondanks het grote aandeel van de industrie in het Kempens BBP kent onze regio toch niet de sterkste industrialisatiegraad** in Vlaanderen. De streken Regionetwerk Gent (50,1%) en Midwest (49,0%) steken er qua industrialisatiegraad bovenuit.

** Industrialisatiegraad = werknemers en zelfstandigen (excl. bijberoep) en helpers in de industrie t.o.v. aantal inwoners.

	BBP in miljoenen lopende euro's	aandeel in BBP arr. Turnhout	aandeel in BBP België per bedrijfstak
Landbouw, bosbouw en visserij	314,20	1,84%	12,00%
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	6.331,30	37,03%	10,00%
Bouwnijverheid	1.218,30	7,12%	6,10%
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	2.678,40	15,66%	3,60%
Informatie en communicatie	270,90	1,58%	1,70%
Financiële activiteiten en verzekeringen	332,20	1,94%	1,40%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	1.214,90	7,10%	3,80%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	1.797,10	10,51%	3,40%
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekerings; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	2.696,20	15,77%	3,20%
Andere dienstverlenende activiteiten	246,00	1,44%	2,90%

Tabel 1: Sectoraal* BBP van het arrondissement Turnhout, 2016 (bron: Nationale Bank van België – verwerking Streekplatform Kempen)

* Wens u meer info over de NACE structuur en welke activiteit onder welke cluster valt, bekijk dan de [overzichtsnota van stat.be](#) waar u vanaf p85 een gedetailleerd beeld krijgt.

Figuur 5: Industrialisatiegraad Vlaamse streekwerkingen, 2016 (bron: Vlaamse arbeidsrekening via provincies.incijfers – verwerking Streekplatform Kempen)

GROEIENDE ARBEIDSPRODUCTIVITEIT

De arbeidsproductiviteit van een regio kan berekend worden door het bruto toegevoegde waarde van de regionale economie af te zetten ten aanzien van het aantal werkende krachten uit die regio. In de periode 2010-2016 groeide de arbeidsproductiviteit van het

arrondissement Turnhout met 13,6%. In Vlaanderen zien we een groei van 12,7% in dezelfde periode. De Kempense arbeidsproductiviteit is hoger dan de Vlaamse.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Arr. Turnhout	79.918,72	82.742,10	84.750,56	87.828,31	87.934,26	89.004,85	90.798,31
prov. Antwerpen	79.536,92	82.138,31	83.777,95	85.294,16	87.063,44	88.847,75	89.844,59
Vlaanderen	72.443,31	74.562,69	76.100,02	77.586,80	79.156,99	80.527,42	81.646,30

Tabel 2: Evolutie arbeidsproductiviteit* arrondissement Turnhout, provincie Antwerpen en Vlaanderen, 2010-2016
(bron: Nationale Bank van België – verwerking Streekplatform Kempen)

* Arbeidsproductiviteit is berekend als bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen uitgedrukt in lopende prijzen/aantal werkzame personen

39.884 ACTIEVE ONDERNEMINGEN, POSITIEF GROEISALDO

In 2016 telde de 29 gemeenten van het Streekplatform Kempen 39.884 actieve ondernemingen. Sinds 2010 is dat een toename met 5.095 ondernemingen of een groei met 14,6%. Vlaanderen kent in dezelfde periode een groei van 13,4% in de actieve ondernemingen. Vijf sociaaleconomische streken kennen in de periode 2010-2016 een

sterkere groei in het aantal actieve ondernemingen, waaronder alle andere regio's uit de provincie Antwerpen: Rupel-Zuidrand (+17,3%), Rivierenland (+17,1%), Spitsregio Leuven (+16,1%), Noord-Oost-Antwerpen (+15,4%) en Toekomstforum Halle-Vilvoorde (+14,7%).

Figuur 6: Ondernemersgraad Vlaamse streekwerkingen, 2016 (bron: Steunpunt Werk via provincies.incijfers – verwerking Streekplatform Kempen)

De Kempen kent gemiddeld – uitzondering 2015 – een grotere oprichtingsratio dan Vlaanderen. De oprichtingsratio is de verhouding van de opgestarte ondernemingen ten aanzien van het aantal actieve ondernemingen. In 2016 starten in de Kempen bijna 9 ondernemingen op per 100 bestaande ondernemingen.

Ook de nettogroeiratio, de oprichtingsratio verminderd met de uittredingsratio, is de laatste jaren in de Kempen – opnieuw met uitzondering van 2015 – gemiddeld groter dan in Vlaanderen.

Streekplatform Kempen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Actieve ondernemingen	34.789	35.826	36.784	37.684	38.126	38.840	39.884
Oprichtingsratio	8,20%	9,10%	8,90%	8,40%	8,00%	9,20%	8,90%
Faillissementsratio	1,10%	1,20%	1,10%	1,30%	1,10%	1,00%	1,00%
Uittredingsratio	6,30%	6,50%	6,30%	6,30%	7,00%	7,50%	6,40%
Nettogroeiratio	1,90%	2,60%	2,50%	2,10%	1,00%	1,70%	2,50%
Turbulentieratio	14,40%	15,60%	15,20%	14,70%	15,10%	16,70%	15,30%
Ondernemersratio	9,50%	9,60%	9,70%	9,80%	9,80%	9,90%	10,00%
Vlaanderen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oprichtingsratio	7,90%	8,40%	8,50%	8,10%	7,50%	10,00%	8,70%
Faillissementsratio	1,10%	1,00%	1,10%	1,20%	1,10%	0,90%	0,90%
Uittredingsratio	6,60%	6,30%	6,20%	6,30%	6,70%	7,30%	6,20%
Nettogroeiratio	1,30%	2,10%	2,30%	1,90%	0,90%	2,70%	2,50%
Turbulentieratio	14,40%	14,70%	14,70%	14,40%	14,20%	17,30%	14,90%
Ondernemersratio	10,30%	10,40%	10,40%	10,50%	10,60%	10,70%	10,80%

Tabel 3: Evolutie in ondernemingsparameters* Streekplatform Kempen en Vlaanderen, 2010-2016 (bron: Nationale Bank van België via provincies.incijfers – verwerking Streekplatform Kempen)

* Oprichtingsratio: aandeel opgerichte ondernemingen t.a.v. aantal actieve ondernemingen

Faillissementsratio: aandeel faillissementen t.a.v. aantal actieve ondernemingen

Uittredingsratio: aandeel stopzettingen t.a.v. aantal actieve ondernemingen

Nettogroeiratio: oprichtingsratio – uittredingsratio

Turbulentieratio: oprichtingsratio + uittredingsratio

Ondernemersratio: aandeel zelfstandigen en helpers t.a.v. inwoners op beroepsactieve leeftijd (15-64j)

KEMPENSE ARBEIDSPLAATSEN: KMO'S EN OPENBARE SECTOR

79% van de BTW-plichtige ondernemingen met maatschappelijke zetel in het arrondissement Turnhout heeft in 2016 geen werknemers. In Vlaanderen gaat het om 80%.

7.352 BTW-plichtige ondernemingen met maatschappelijke zetel in het arrondissement Turnhout hebben minder dan 50 werknemers, 290 ondernemingen tellen er meer dan 50 in 2016. Eén onderneming heeft in 2015 de kaap van de 4.000 werknemers genomen.

'Maatschappelijke dienstverlening en gezondheidszorg' is de sector die in de 29 Kempense gemeenten de meeste arbeidsplaatsen genereert (23.020 in 2016). In de top vijf zit ook nog 'bouw' (18.459), 'onderwijs' (15.916) 'administratieve en ondersteunende diensten' (15.678) en 'kleinhandel' (15.466).

Bij de sectoren met meer dan 5.000 arbeidsplaatsen zien we een sterke groei in arbeidsplaatsen binnen de sector 'administratieve en ondersteunende diensten' (+55,2%) als we 2016 vergelijken met 2010. Ook de sectoren 'rechtskundige, boekhoudkundige, bedrijfskundige en technische dienstverlening' (+25,6%), 'landbouw, jacht en bosbouw' (+13,7%), 'openbaar bestuur' (+10,6%) en 'transport, logistiek en post' (+10,0%) groeien meer dan 10%.

Werknemers- aantal / Jaar	Geen	1-4	5-9	10-19	20-49	50-99	100- 199	200- 249	250- 499	500- 999	1000- 1999	2000- 2999	3000- 3999	4000- 4999
2010	23.940	4.724	1.308	719	520	130	79	19	34	14	5		1	
2011	24.720	4.742	1.296	724	518	127	88	16	34	14	6	1	1	
2012	25.499	4.657	1.311	735	502	130	94	14	33	15	5	1	1	
2013	25.938	4.648	1.279	743	489	126	97	14	31	13	4	1	1	
2014	26.359	4.759	1.317	763	521	139	88	17	31	13	4	1	1	
2015	27.290	4.678	1.282	790	541	129	90	12	33	14	5	1		1
2016	28.680	4.775	1.279	779	519	138	89	10	31	15	5	1		1

Tabel 4: Evolutie BTW-plichtige ondernemingen met maatschappelijke zetel in het arrondissement Turnhout volgens werknemersaantal, 2010-2016 (bron: be.stat - verwerking Streekplatform Kempen)

Het Streekplatform Kempen is goed voor 7,58% van de Vlaamse arbeidsplaatsen. In onderstaande tabel vindt u een overzicht van het aantal arbeidsplaatsen binnen het Streekplatform Kempen voor de periode 2010-2016 opgedeeld in sectoren. In de voorlaatste kolom vindt u het aandeel dat de arbeidsplaatsen van een sector innemen in het totale aantal arbeidsplaatsen van het Streekplatform Kempen. De laatste kolom ten slotte geeft dan weer een zicht op het

aandeel van de Kempense arbeidsplaatsen binnen het totaal aantal arbeidsplaatsen van die specifieke sector in Vlaanderen. Als u rekening houdt met het gegeven dat het Streekplatform Kempen is goed voor 7,58% van de Vlaamse arbeidsplaatsen. Dan kunt u zien welke sectoren voor de Kempen een bovenproportioneel aandeel van de Kempense arbeidsplaatsen innemen, dan wel "ondervetgenwoordigd" zijn.

Sector	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Aandeel sector in totaal K*	Aandeel K in VL**
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	21.478	21.257	21.402	22.258	22.384	23.432	23.020	11,21%	6,30%
Bouw	18.670	19.329	19.829	19.610	18.582	18.229	18.459	8,99%	10,35%
Onderwijs	15.872	16.286	15.957	15.898	15.565	15.740	15.916	7,75%	6,99%
Administratieve en ondersteunende diensten	10.098	11.113	12.146	12.623	3.137	13.892	15.678	7,63%	6,36%
Kleinhandel	15.915	15.763	15.460	15.473	15.342	15.691	15.466	7,53%	7,07%
Openbaar bestuur	10.336	10.647	10.945	11.161	11.102	11.138	11.439	5,57%	7,50%
Transport, logistiek en post	10.329	10.586	10.060	9.991	9.943	10.482	1.363	5,53%	7,77%
Groothandel en handelsbemiddeling	11.372	11.580	11.637	11.671	11.271	10.233	10.283	5,01%	6,97%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	8.276	7.940	8.013	7.890	7.761	8.066	7.969	3,88%	6,9%

* Aandeel van de sector in totale arbeidsplaatsen Streekplatform Kempen, 2016

** Aandeel van de Kempense arbeidsplaatsen binnen de Vlaamse arbeidsplaatsen per sector, 2016

Sector	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Aandeel sector in totaal K*	Aandeel K in VL**
Voeding	8.255	7.972	8.098	7.756	7.378	7.229	7.182	3,50%	11,64%
Metallurgie en vervaardiging van metaalproducten	6.855	6.692	6.680	5.919	6.396	6.304	6.336	3,08%	11,49%
Vervaardiging van farmaceuti- sche grondstoffen en producten	5.738	5.508	5.692	5.839	5.754	5.760	6.007	2,92%	54,89%
Landbouw, jacht, bosbouw	5.065	5.062	5.112	5.166	5.307	5.469	5.759	2,80%	10,45%
Rechtskundige, boekhoudkun- dige, bedrijfskundige en techni- sche dienstverlening	4.452	4.597	4.787	5.002	5.298	5.383	5.591	2,72%	5,18%
Garagewezen	4.046	4.045	4.112	4.076	4.159	4.274	4.221	2,05%	7,14%
Overige persoonlijke diensten	3.504	3.595	3.634	3.915	3.908	3.955	4.081	1,99%	8,33%
Vervaardiging van chemische producten	3.488	3.513	3.622	3.607	3.716	3.803	3.743	1,82%	11,90%
Reclame en overige gespecia- liseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	2.465	2.589	2.708	2.813	2.781	2.933	3.091	1,50%	6,50%
Financiële activiteiten en verze- keringen	3.292	3.238	3.085	3.063	3.055	3.075	3.049	1,48%	5,41%
Kunst, amusement en recreatie	2.608	2.577	2.560	2.608	2.763	2.770	2.781	1,35%	7,53%
Vervaardiging van informatica-, elektronische en optische pro- ducten en aanverwante	3.533	3.652	3.260	3.084	2.862	2.838	2.719	1,32%	6,80%

* Aandeel van de sector in totale arbeidsplaatsen Streekplatform Kempen, 2016

** Aandeel van de Kempense arbeidsplaatsen binnen de Vlaamse arbeidsplaatsen per sector, 2016

Sector	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Aandeel sector in totaal K*	Aandeel K in VL**
Vervaardiging van transport- middelen	3.062	2.939	3.255	3.005	2.895	2.768	2.596	1,26%	9,24%
Rubber- en kunststofnijverheid	2.030	2.015	2.031	2.015	2.068	2.179	2.202	1,07%	12,64%
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	1.313	1.678	1.781	1.827	1.814	1.841	1.828	0,89%	20,07%
Vervaardiging van bouwmate- rialen	1.864	1.881	1.762	1.748	1.752	1.770	1.756	0,85%	9,77%
Afvalbeheer en recyclage	1.449	1.516	1.497	1.525	1.526	1.473	1.475	0,72%	11,6%
Geen/onbekend	343	482	688	873	1.220	1.296	1.432	0,70%	7,61%
Papier en karton	1.305	1.283	1.280	1.323	1.343	1.334	1.323	0,64%	14,57%
Informatica	916	837	811	881	1.049	1.103	1.156	0,56%	3,24%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	1.140	1.113	1.129	1.143	1.110	1.109	1.115	0,54%	6,07%
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	1.262	1.193	1.199	1.078	1.116	1.061	991	0,48%	9,26%
Vervaardiging van meubelen	786	795	806	806	845	821	822	0,40%	8,17%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom, gekoel- de lucht en water	781	773	773	786	741	730	717	0,35%	5,30%
Overige industrie	678	678	682	627	617	608	615	0,30%	9,60%
Verenigingen	763	797	756	771	759	624	542	0,26%	3,48%
Hout	522	535	513	502	491	474	441	0,21%	5,99%

* Aandeel van de sector in totale arbeidsplaatsen Streekplatform Kempen, 2016

** Aandeel van de Kempense arbeidsplaatsen binnen de Vlaamse arbeidsplaatsen per sector, 2016

Sector	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Aandeel sector in totaal K*	Aandeel K in VL**
Reparatie en installatie van machines en apparaten	211	230	211	237	267	297	311	0,15%	3,10%
Reparatie van computers en consumentenartikelen	283	297	308	304	292	300	302	0,15%	6,35%
Tabak	440	604	616	285	297	298	294	0,14%	22,49%
Uitgeverijen en audiovisuele bedrijven	285	273	287	303	261	258	251	0,12%	2,20%
Kleding	282	275	264	282	271	245	236	0,11%	6,02%
Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel	112	133	151	161	178	212	208	0,10%	7,07%
Textiel	261	251	214	213	193	188	195	0,09%	1,15%
Winning van delfstoffen	191	196	200	203	200	174	194	0,09%	42,08%
Telecommunicatie	177	211	207	315	293	248	184	0,09%	2,46%
Leder	41	33	34	32	40	36	32	0,02%	3,29%
Extraterritoriale organisaties en lichamen	x	x	x	x	x	59	32	0,02%	34,78%
Drank	x	x	x	5	5	6	6	0,00%	0,10%

Tabel 5: Evolutie arbeidsplaatsen (loontrekkenden en zelfstandigen) volgens tewerkstellingsplaats in de regio van het Streekplatform Kempen, per sector, 2010-2016
(bron: RSZ en RSVZ via provincies.incijfers – verwerking Streekplatform Kempen)

* Aandeel van de sector in totale arbeidsplaatsen Streekplatform Kempen, 2016

** Aandeel van de Kempense arbeidsplaatsen binnen de Vlaamse arbeidsplaatsen per sector, 2016

Eurostat clustert enkele sectoren die kennisintensief en technologisch intensief zijn. 82.271 Kempenaren werkten in 2016 als loontrekkende in hoogtechnologische sectoren, goed voor 48,7%

van alle loontrekkenden. In Vlaanderen gaat het om een aandeel van 52,5%. In onderstaande tabel vindt u deze parameters voor de Kempen.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Streekplatform Kempen: loontrekkende tewerkstelling in hoogtechnologische industrie*	6.214	5.971	5.820	5.984	5.897	5.905	6.149
Streekplatform Kempen: loontrekkende tewerkstelling in middelhoogtechnologische industrie	59.071	59.098	59.983	61.248	61.535	63.562	64.088
Streekplatform Kempen: loontrekkende tewerkstelling in hoogtechnologische kennisintensieve diensten	2.418	2.730	2.811	3.034	3.143	3.167	3.139
Streekplatform Kempen: loontrekkende tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren	77.289	77.419	78.602	79.797	79.885	81.879	82.271
Streekplatform Kempen: aandeel loontrekkende tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren t.o.v. totaal	47,50%	47,10%	47,50%	48,20%	48,50%	49,20%	48,70%
Vlaanderen: aandeel loontrekkende tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren t.o.v. totaal	52,50%	51,70%	51,40%	51,60%	52,00%	52,30%	52,50%

Tabel 6: Evolutie loontrekkende tewerkstelling in technologische en kennisintensieve sectoren, 2010-2016

(bron: RSZ en RSVZ via provincies.incijfers – verwerking Streekplatform Kempen)

*** EUROSTAT DEFINITIES:**

Hoogtechnologische industrie: 'vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten' en 'vervaardiging van informaticaproducten en elektronische en optische producten'

Middenhoogtechnologische industrie: 'vervaardiging van chemische producten', 'vervaardiging van elektrische apparatuur', 'vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen', 'vervaardiging van transportmiddelen'

Hoogtechnologische kennisintensieve diensten: 'audiovisuele bedrijven', 'telecommunicatie', 'informatica', 'speur- en ontwikkelwerk op wetenschappelijk gebied'

Kennisintensieve diensten: 'vervoer over water', 'luchtvaart', 'uitgeverijen', 'financiële activiteiten en verzekeringen', 'rechtskundige, boekhoudkundige, bedrijfskundige en technische dienstverlening', 'Reclame en overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten', 'terbeschikkingstelling van personeel', 'beveiligings- en opsporingsdiensten', 'openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen', 'onderwijs', 'menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening', 'kunst, amusement en recreatie'.

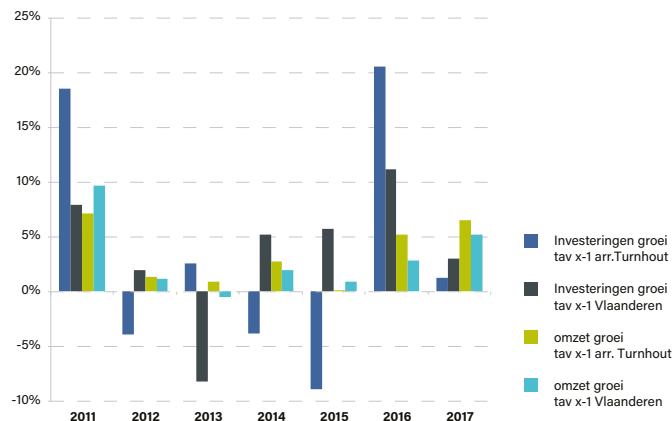
FLUCTUERENDE INVESTERINGEN, TOENEMENDE OMZET

In 2017 werd €22.320.028.000 geïnvesteerd in de ondernemingen van het arrondissement Turnhout. 24,9% meer dan in 2010. In Vlaanderen groeide de investeringen in dezelfde periode met 28,8%.

Zoals u in onderstaande grafiek kan zien is deze groei niet geleidelijk. In de jaren 2012, 2014 en 2015 werd minder geïnvesteerd door ondernemingen uit het arrondissement Turnhout dan het jaar eerder. In Vlaanderen zien we enkel in 2013 dat er minder geïnvesteerd werd dan in 2012.

De gezamenlijke omzet van de ondernemingen met maatschappelijke zetel in het arrondissement Turnhout bedroeg in 2017 €1.249.816.000. Een toename met 26,0% t.a.v. 2010. In Vlaanderen groeide de omzet met 22,8% als we 2017 met 2010 vergelijken. De omzetcijfers groeiden in het arrondissement Turnhout jaar na jaar, met uitzondering van 2015 (0%).

De investeringsquote geeft een beeld van de verhouding van de investeringen t.a.v. de omzet. Voor het arrondissement Turnhout was de investeringsquote in 2017 2,9. In Vlaanderen bedroeg de investeringsquote 3,7.

Figuur 7: Evolutie van de groei in omzet en investeringen t.a.v. een jaar eerder, arrondissement Turnhout en Vlaanderen, 2010-2017 (bron: Nationale Bank België – verwerking Streekplatform Kempen)

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Investerings- (in 1000 €)	Arr. Turnhout	1.012.899	1.200.536	1.153.988	1.183.575	1.138.114	1.036.577	1.249.816	1.265.768
	Vlaanderen	17.862.080	19.273.600	19.657.066	18.048.495	18.980.737	20.074.833	22.320.028	22.999.654
Omzet (in 1000 €)	Arr. Turnhout	33.862.681	36.263.070	36.749.979	37.069.736	38.084.593	38.090.442	40.055.380	42.651.022
	Vlaanderen	504.033.097	552.981.267	559.338.194	556.613.861	567.485.852	572.542.983	588.610.006	619.039.505
Investeringsquote	Arr. Turnhout	2,99	3,31	3,14	3,19	2,99	2,72	3,12	2,97
	Vlaanderen	3,54	3,49	3,51	3,24	3,34	3,51	3,79	3,72

Tabel 7: Evolutie investeringen, omzet en investeringsquote arrondissement Turnhout en Vlaanderen, 2010-2017

(bron: Nationale Bank België – verwerking Streekplatform Kempen)

Foto: Evy Dams

KEMPEN IS EEN GROEIENDE UITVOERREGIO

In 2015 kende het arrondissement Turnhout een invoer van 15.966,4 miljoen euro (in lopende prijzen) aan goederen. Er werd voor 5,4 miljoen euro aan diensten ingevoerd. De uitvoer in goederen bedroeg 19.866,2 miljoen euro, en in diensten 4.309,9 miljoen euro.

De totale invoer van het arrondissement Turnhout steeg met 36,6% (uitgedrukt in lopende euro's) als we 2015 vergelijken met 2010.

De uitvoer nam in die periode met 34,2% toe. In dezelfde periode groeide de Vlaamse invoer met 23,9% en de uitvoer met 21,4%.

De sterkste bedrijfstak m.b.t de uit- en de invoer in het arrondissement Turnhout is de 'delfstoffen, nijverheid, energie, water en afvalbeheer'. In 2015 goed voor 74,3% de invoer van goederen en voor 82,8% van de uitvoer van goederen.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Aandeel in 2015
TOTALE INVOER GOEDEREN	12110,4	12834	13750,3	14000,3	14822,9	15966,4	100%
Landbouw, bosbouw en visserij	64	74,7	81,7	104,8	101,5	101	1%
Delfstoffen, nijverheid, energie, water en afvalbeheer	7.519,9	9.352,9	9.705,5	9.898,2	10.686,2	11.866,4	74%
Bouwnijverheid	68,2	110,4	111,6	81,5	62,4	45,9	0%
Handel, vervoer en horeca	4.361,7	3.201,5	3.760,1	3.815,4	3.895,1	3.889,2	24%
Informatie en communicatie	8,5	17,9	18,2	23,1	18,2	6,6	0%
Financiële dienstverlening	0,6	0,9	0,3	0,1	0,2	0,2	0%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	2,7	0,1	0,1	0	0,3	1,1	0%
Zakelijke dienstverlening	76,8	64,9	59,2	65,4	42,2	41,3	0%
Openbaar bestuur, onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	3,6	3,2	4,2	5,4	8,1	8,3	0%
Cultuur, recreatie en overige diensten	4,4	7,5	9,4	6,3	8,7	6,3	0%

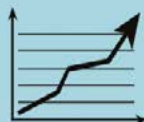
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Aandeel in 2015
TOTALE UITVOER VAN GOEDEREN	15.444,4	17.291,8	18.030,6	18.679,6	18.934,3	19.866,2	100%
Landbouw, bosbouw en visserij	101,9	116,3	143,6	180	192,4	195,3	1%
Delfstoffen, nijverheid, energie, water en afvalbeheer	11.295,4	13.568,3	13.769,7	14.355,6	14.834,4	16.454,3	83%
Bouwnijverheid	13,3	20,6	22	18,7	9,4	4,8	0%
Handel, vervoer en horeca	3.922,4	3.467	3.988	4.022,8	3.855,1	3.126,1	16%
Informatie en communicatie	5,8	7,5	8,4	5,4	4,1	15,5	0%
Financiële dienstverlening	0,2	0,6	0,6	0,2	0	0	0%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,1	0	0	0	0,3	1	0%
Zakelijke dienstverlening	100	103,6	95	93,6	36,3	63	0%
Openbaar bestuur, onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,8	1,3	0,8	0,5	0,5	0,8	0%
Cultuur, recreatie en overige diensten	4,5	6,6	2,5	2,7	1,8	5,4	0%
TOTALE INVOER VAN DIENSTEN	2.898,8	2.801,1	3.468,3	3.418,8	4.180,8	4.529,5	100%
Landbouw, bosbouw en visserij & industrie	1.950,2	1.831,3	2.324,9	2.104,8	2.593	2.888,8	64%
Diensten	474,7	494,1	639,1	746,3	955,2	1.008,8	22%
Consumptieve bestedingen gezinnen	473,9	475,7	504,3	567,7	632,6	631,9	14%
TOTALE UITVOER VAN DIENSTEN	2.564,1	3.131,6	3.207	3.481,4	3.518,6	4.309,9	100%
Landbouw, bosbouw en visserij & industrie	1.512,7	1.863,1	1.744,5	1.945,3	1.795,7	2.463,1	57%
Diensten	1.051,4	1.268,5	1.462,5	1.536,1	1.722,9	1.846,8	43%
Consumptieve bestedingen gezinnen	0	0	0	0	0	0	0%

Tabel 8: Evolutie in- en uitvoer arrondissement Turnhout per bedrijfstak, 2010-2015 (bron: Nationale Bank van België – verwerking Streekplatform Kempen)

Economie en ondernemen

€ 42.156 BPP/inw.

Bruto binnenlandsproduct van de regio

44% van de groei door industrie

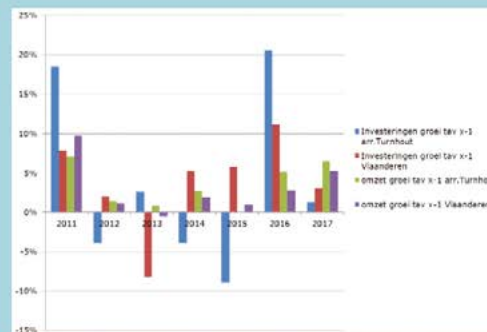
Arbeidsproductiviteit

Aandeel in BBP arr. Turnhout 2017

39.884 actieve ondernemingen

Evolutie van de groei in omzet en investeren t.v. een jaar eerder, arrondissement Turnhout en Vlaanderen, 2010-2017

START-UP

8,9%

Oprichtingsratio

2,5%

Nettogroeiratio

15,3%

Turbulentieratio

10,0%

Ondernemersratio